

<https://nads.gov.ua/news/didzhytalizatsiia-upravlinskykh-protsesiv-v-chasy-viiny-v-tomu-chysli-v-systemi-publichnoi-sluzhby-pliusy-i-minusy>.

8. Балан А.А., Бондаренко А.О. Публічний аудит: теорія та практика. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2019. № 6 (46). С. 22.

9. Балан А. А., Букорос Т.В. Територіальні громади, як об'єкт публічного аудиту. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2019. № 4 (10). С. 14-19.

Жовта Н.А.,

1 курс, освітній ступінь «Магістр»,
обліково-фінансовий факультет,
Науковий керівник: **Мельник О.І.,**

канд. екон. наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

Через розрив у часі між моментом переходу права власності на придбані товари, виконані роботи та послуги і моментом оплати, а також без належного обліку кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками неможливим є належне функціонування бухгалтерського обліку. Важливість обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками визначається й тим, що показники обліку кредиторської заборгованості впливають на ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість та інвестиційну привабливість підприємства.

Аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками є загально визнаною основою для оцінки якості обліку та оптимізації системи розрахунків. Питання організації обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками досліджували у своїх працях Н. В. Оляднічук [1], Я. І. Мулик [2], К. М. Нікітчук [3] та інші науковці. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, питання вдосконалення організації обліку та методичних засад аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками в умовах складної економічної ситуації та постійних змін законодавчої бази потребує поглибленого дослідження.

У процесі своєї господарської діяльності суб'єкти господарювання постійно вступають у різноманітні платіжні відносини з постачальниками та підрядниками. Метою аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора

та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту», який встановлює загальні цілі незалежного аудитора та описує характер й обсяг аудиту, призначеного для надання незалежному аудитору можливості досягти цих цілей, є висловлення незалежної професійної думки щодо достовірності розрахунків з постачальниками та підрядниками за отримані товари, виконані роботи.

Для забезпечення якості аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками аудитори повинні чітко визначити аудиторські процедури та методи. Вибір методів або процедур є результатом емпіричного професійного судження аудитора, що ґрунтується, з одного боку, на цілях та обставинах аудиту, а з іншого - на особистому досвіді та кваліфікації.

Процедури складаються з певного набору методів, що застосовуються. Однак це не означає, що будь-який метод контролю «закріплений» за певною аудиторською процедурою. Залежно від обставин завдання, аудиторські процедури можуть включати різні методи. Якість аудиторських послуг залежить від вибору оптимальної та відповідної кількості і типу конкретних методичних прийомів.

Завданнями аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками є:

- контроль дотримання чинного законодавства операцій з постачальниками;
- контроль правильності оформлення документів з поставки товарно-матеріальних цінностей;
- визначення правильності оформлення фінансово-розрахункових операцій;
- контроль за дотриманням правильності оцінки товарів, які одержані під час товарообмінних операцій;
- підтвердження повноти і своєчасності оприбуткування отриманих цінностей та обліку спожитих робіт, послуг;
- встановлення правильності відображення за відповідними статтями кредиторської заборгованості в балансі підприємства;
- визначення правильності відображення в обліку зобов'язань;
- встановлення дотримання фінансово-розрахункової дисципліни та її вплив на платоспроможність підприємства;
- встановлення правильності відображення інформації у регістрах бухгалтерського обліку та фінансовій звітності[4].

Розглянемо послідовність етапів аудиторської перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками та їх документальне забезпечення (табл. 1).

Таблиця 1 Етапи аудиторської перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками

Етапи аудиторської перевірки	Документальне забезпечення
1. Оцінка стану бухгалтерського обліку, фінансової звітності та внутрішнього контролю. Перевірка відповідності облікової політики розрахунків з постачальниками нормам діючого законодавства.	Наказ про облікову політику, первинні облікові документи, посадові інструкції працівників, фінансово-економічна звітність.
2. Виконання перевірки правильності відображення зобов'язань в бухгалтерському обліку.	Облікові реєстри, призначені для обліку розрахунків з контрагентами; накладні; рахунки-фактури; відповіді на запити аудитора.
3. Здійснення звірки залишків по рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» за даними головної книги із залишками в облікових реєстрах	Головна книга та облікові реєстри.
4. Перевірка реальності кредиторської та дебіторської заборгованостей.	Договори; накладні; касові документи; виписки банку; акти приймання-передачі товарів; платіжні інструкції.
5. Перевірка інвентаризації розрахунків з дебіторами та кредиторами.	Акт інвентаризації розрахунків з дебіторами та кредиторами.
6. Перевірка правильності проведення взаємозаліку заборгованостей.	Акт звірки розрахунків.
7. Формулювання висновків за результатами аудиту.	Робочі документи аудитора, аудиторський звіт.

Джерело: узагальнено авторами

Аудит операцій з постачальниками та підрядниками необхідно здійснювати у рекомендованій послідовності:

- 1) перевірка стану бухгалтерського обліку, фінансової звітності та внутрішнього контролю;
- 2) оцінка основних показників діяльності підприємства;
- 3) аналіз даних інвентаризації розрахунків;
- 4) перевірка реальності кредиторської заборгованості;
- 5) перевірка правильності відображення зобов'язань в обліку;
- 6) перевірка правильності оприбуткування підприємством отриманих від постачальників ТМЦ;
- 7) перевірка правильності відображення в обліку вартості виконаних робіт та отриманих послуг;
- 8) перевірка дотримання цін і тарифів.

На сьогодні ефективні управлінські рішення відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного ведення бізнесу, але це можливо лише за наявності достовірної інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства. Відтак, аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками є важливим інструментом в процесі управління підприємством, оскільки він підвищує якість прийняття обґрунтованих управлінських рішень та дозволяє ефективно контролювати ризики господарської діяльності.

Отже, удосконалення методології аудиту дозволяє керівництву отримувати більше інформації про якість розрахунків з постачальниками та підрядниками та їх відповідність чинним стандартам. Впровадження цих заходів, безсумнівно, значно підвищить ефективність фінансово-господарської діяльності компанії.

Список використаних джерел

1. Оляднічук Н. В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. № 47. С. 86–92. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2021/47-2021/12.pdf> (дата звернення: 10.05.2023).

2. Мулик Я. І. Стан та перспективи розвитку аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 2. С. 106–115.

3. Нікітчук К. М. Аудиторські процедури як основи контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. № 4(04). URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/81.pdf (дата звернення: 10.05.2023).

4. Утенкова К. О. Аудит : навч. посібник. Київ : Алерта, 2011. 408 с.

Ivanova N.A.,

cand. econ. science, associate professor
the Department of accounting and taxation
Uman National University of horticulture
City Uman

IMPROVING THEORETICAL AUDIT RESEARCH: IDENTIFYING AND SOLVING PROBLEMS

Theoretical audit research is an important source of knowledge for National Audit and contributes to development and innovation in this area. Despite this, most theoretical studies are currently only theoretical and do not have a practical